

sreda 11.11.2009, 19:02

Iskra: Neuvrščeno oblikovanje 1946-1990

SiOL.net | Kultura | Dogodki

Arhitekturni muzej Ljubljana bo v gradu Fužine v četrtek ob 20. uri odprl pregledno oblikovalsko razstavo izdelkov, ki so 44 let nastajali v Iskri.

[Klikni za povečavo](#)

Razstavo bo slovesno odprl minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo gospod Gregor Golobič.

Na pregledni razstavi razvoja oblikovanja v podjetju Iskra, ki jo Arhitekturni muzej Ljubljana pripravlja z društvom Pekinpah, bo predstavljen izbor izdelkov, nastalih od ustanovitve podjetja leta 1946 pa vse do razpada združenega podjetja. Razstava in monografija izpostavljata obdobje 1960-85. Letnica 1960 označuje konec integracijskega procesa, ki se je sklenil z ustanovitvijo ZP Iskra in lastnega razvojnega inštituta. S koncentracijo razvojnega kadra in opreme na enem mestu, si je podjetje zagotovilo pogoje za razvoj lastnega tehnološkega in oblikovalskega znanja in vključevanje tega v svoje proizvode.

V AMLju bodo razstavili izdelke industrijskega in grafičnega oblikovanja, ki so nastali kot rezultat Iskrinega znanja in Iskrinega oddelka za oblikovanje (1962), ki je vzporedno deloval in spodbujal tudi njen tehnološki napredek. Celotni projekt je hkrati tudi obeležitev in poklon tridesetletnici mednarodno prepoznavnega Iskrinega telefona, ETA 80, ki ga je oblikoval priznani slovenski oblikovalec Davorin Savnik. V drugi polovici dvajsetega stoletja področje slovenskega oblikovanja zaznamujejo predvsem posamezniki. Njihovo kakovost je že takrat spoznala in nagradila tudi svetovna javnost. Med redkimi industrijskimi podjetji, ki so načrtno razvijala in uveljavljala področje industrijskega oblikovanja pa izstopa prav Iskra.

[Klikni za povečavo](#)

[Klikni za povečavo](#)

Razstavo spremlja obširna publikacija z naslovom Iskra: neuvrščeno oblikovanje 1946-1990. Avtorici Barbara Predan in Cvetka Požar sta z razstavo in knjigo o Iskrinem oblikovanju prvič na enem mestu zbrali dokumentacijo, ki jasno prikazuje razvoj Iskre, ovrednotili rezultate in vzpostavili merila za nadaljnji razvoj oblikovanja v Sloveniji. Eden temeljnih ciljev je domači in tuji javnosti pokazati, kako neovrgljiv pomen in vpliv je imela Iskra na dožemanje oblikovanja v razvijajoči družbi, ki ni bil omejen zgolj na meje takratne Jugoslavije.

[Klikni za povečavo](#)

Od tod tudi naslov, Neuvrščeno oblikovanje, ki se navezuje na državo, ki je danes ni več a je zapustila veliko oblikovalsko dediščino. V AMLju opozarjajo, da ta zapuščina tako doma kot v svetu ostaja skrita v arhivih, ostaja na obrobju, ostaja "neuvrščena" na zemljevidih evropskega in svetovnega oblikovanja. Zato so se odločili, na prvi pogled za nenavaden naslov, katerega namen je opozoriti na pomembne vrhunce vzhodno-srednjeevropskega oblikovanja, na kakovost, ki nedvomno sodi v vsak zgodovinski učbenik oblikovanja.

[Klikni za povečavo](#)

Iskra je bila v začetku sedemdesetih največje slovensko podjetje za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatizacijo. Presežki na področju industrijskega oblikovanja so se kazali v telefoniji, merilnih inštrumentih in električnih orodjih. Med pomembnejšimi potrditvami visoke kakovosti oblikovanja izdelkov je razstava Jugoslovansko oblikovanje: Iskra kaže pot, ki je poleti 1971 gostovala v Stuttgartschem Design Centru. Iskra je bila eno redkih podjetij z lastnim oblikovalskim oddelkom in na njem je tudi snovala svojo usmerjenost v prihodnost. Danes, navkljub

nesporni kakovosti in dosežkom, Iskrin pomen na žalost tone v pozabo.

Boris Beja

Foto: Tehnični muzej Slovenije
